

24. Jun. 1845

FAKTA

Dato:
24. Jun. 1845

Sidetæl:
Dagbog E, side 70-74

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19996

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
59-62; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 306-307

TRANSSKRIFTION

Tirsdag 24 Juny

Neufchatel ankom Kl 8 Aft.

Med Fordom kom jeg til Rhinen – med Forkjærlighed til Schweiz. Enten jeg nu har ladet mig lede af disse Følelser eller ei, saa er jeg dog bleven ved dem; thi hvor bliver Rhinen af i Hukommelsen alt ved den første Dagreise i Schweiz. Og hvor lidt kan man stole paa Beretninger: Rhinen er udraabt af Alle for sin Skjønhed og den Tour, jeg har gjort i dag, har jeg kun hørt om, at man trøstigt kunde kjøre der, der var Intet videre at see. Jeg er af lige modsat Mening: Jurabjergene, som Veien følger, og til deels er med Krudt sprængt igjennem, have en langt vildere og mere grandios Natur, end Rhinbjergene (Taunus) som hele Veien ere kujonerede af Vinen, der her kjønt maa nøies med Kroge og Skraaninger, der indtage en saare ubetydelig Deel af de vældige, næsten lodrette •71• Klippemasser. Og saa hvor yndigt var det ikke at see en klar grøn Aa, snart løbe rolig hen, og snart skummende boltre sig mellem Klippeblokke, ja, imellem styrtende skumhvid og brusende ned i smaa Fald. Jeg var i høi Grad imponeret af denne Natur, saameget mere som jeg slet ikke havde ventet noget lignende; [overstreget: men] vi passerede Laufen og jeg troer Munster, hvor vi spiste til Middag, jeg for første Gang ved table d'hoter 2 Fr.

De øvrigt Udgivter idag Drikkepenge, Øl, lidt Brød og Tøittransport omtr 1 ½ –

Men videre, vi kjørte nu ned ad en prægtig Vei til Biel, og hvad seer jeg: i det Fjerne laa Alperne, den Kjæde, hvortil Jomfruen hører, og hun var der, det Bjerg, hvis Beskrivelse, alt fra jeg læste Baggesens Labyrinth¹ som Barn, har klinget saa deiligt i mine Øren – denne høie, hvide, aldrigbetaadte Jomfru skulde først hilse mig •72• og hun var i godt Selskab: Finsteraerhorn, Schreckhorn og Munken og en heel lang Række, ganske lyse fine blaae med glimrende hvide Toppe. I Biel fik vi en anden Vogn, og jeg satte mig ganske ene oppe paa Kabrioletten, øverst oppe, hvor jeg havde en prægtig Udsigt; hvad havde jeg ikke tabt før i den lukkede Æske. Og nu var mine Øine næsten ufravendt rettede mod den stolte Kjæde, som jeg henad Solnedgang saae rødme og gløde, da den øvrige Egn alt var heelt i Skygge og tilsidst blegne og hylles i Dunkelhed, da Solen var borte. – Men jeg glemte heller ikke Forgrunden; vi kjørte langs Biellersøen, en mageløs Tour, som man vanskelig kan betragte som en Reise; for mig var al Reisetræthed forbi, jeg kjørte kun en Tour, saa deilig, som •73• den nogensinde er budt mig. Allevegne vare Pigerne beskjæftigede i Viinhaverne med at binde Planterne op; paa Søen saae man lang- og spidsnæsede Pramme stærkt læssede med Hø, som saaledes bragtes hjem: Acasier og Ahorn, Valnød og Kastanie, Viin og Roser, Epheu og yndige Markblomster, som nu alt have en ganske anden Karakter, end hjemme. Alt dette afvexlede i rig Mangfoldighed. Søen

havde den deiligste blaagrønne Farve, næsten ligesaa kjøn som Sandbunden i Havet hjemme, dog, saa klar er Farven ikke. Tilhøre de bevoxede Jurabjerge, med den graa Steen tittende frem hele Veien, tit i vilde, phantastiske Former – de fjerne sneebedækkede Alper, hvis Farve var mageløs deelt mellem en uforlignelig blaae og en lige saa deilig rødguul, hvor Sneen blev belyst af Solen – det var •74• sandelig et mageløst Syn! Neufchateller Sø er ligesaa smuk, saa jeg tør nok sige: at jeg aldrig har gjort en saa deilig Kjøretour. – Der var saa mange enkelte Ting, jeg vilde skrevet op, men jeg formaaer det ikke, jeg er for træt og maa nøies med at huske det Væsentligste. Dragt, Seletøier, Brønde, Brolægning i Basel, Svalegange, Agerdyrkning med Frugttræer allevegne midt i Sæden o. m. a. som jeg gjerne havde noteret. – Jeg er her i Hotel du faucon.

¹ Jens Baggesens beskrivelse af Jomfruen indgik ikke i den udgivne del af Labyrinten fra 1792-93, men bragtes først i den posthume udgivelse af fragmenterne til en efterfølger, trykt i Baggesens Danske Værker, bd. 8-11, 1829-31.

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

Torsdag 24 Juni

Nordstrødel ankom Kongs-

Med Fønden kemt i til Ninen-
med Føkjærlyhed til Schweitz.
Efter i mi her ladet mig lide
aff disse Fælder eller ei, naar
i sig bleue ved dem; thi her
bliver Ninen af: Klukommel
seu alt ved sin første Dagreise
i Schweitz. Og hvor lidt kan man
stole paa Beretninger: Ninen
er indraabt af Alle for sin Skjøn-
hed og den Tør, i her gjort: dog,
har i kin høit om, at man
trøstig kunde kjøre der, der var
Intet videre at see. I er af lige
med et Mønning: Tørstjergene,
som Ninen følger, og til deels
er med Kræft sprængt i gjen-
nem, have en langt videre
og mere grand: ar Natur, end
Ninstjergene (. Tännäs) som
hele Ninen er kjørende af
Ninen, der her kjørte man nos
er med Krage og Skraaninger,
for indtage en saare ike tydelig
Deel af d. veldige, næsten lodrette

Klippepasser. Og saa blev jeg
sigt saa det ikke at se en klar
grøn Aa, men lide retigt hen,
og snart skam mende halthne
sig mellem Klippebløkke, ja, imide-
lem stjørtende skumhvild og brusen
de ned i smaal Fald. Og saa
i heri fald improviseret af samme
Natur, saameget mere som jeg
slet ikke havde ventet noget lig-
nende, men si passerede
Lørfen og jeg traer Minuter, blev
si spidste til Middag, jeg for første
gang ved table d'hotes — — — 2 fr.
De øvrige Minuter idag Dr. Kløpperne, 1/2
Og, lidt Brød og Tei hængt omtr
Men videre, si kjørte vi ned
ad en pragtig Vej til Biel, og
hvad ser jeg: i det Fjerne laae
Alperne, den Kjæde, hvortil
Jerngruven hører, og hør end der,
det Bjerg, hvis Beskrivelse, alt
for jeg beste Baggerens Labyrint,
som Bern, her klængt saa
beslygt i mine Øren - denne
høre, hvide, aldrig hørte
Jerngru skulde først høre mig

og min var i godt Selskab:
Første aften, Schnekkevoen
og Minne af en heel lang
Fætte, ganske nye fine bleue
med glimrende hvide Toppe.
I Bied fsk er en anden Byg, og
si satte mig ganske ene oppe
paa Kabinetterne, overst oppe,
hvor si havde en prægtig Ud-
sigt; hvad havde si ikke tabt
for i den lutherske. Og
min vare mine Fine med den
infremendte rettede med den
stalle Kjedde, som si havde
Salme gang saal sad om og
glæde, da den øvrige Egn alt
var heelt i Skjype, og til sidst
bleve og de hænges i Drukel-
hed, da Salen var heelt.
Men si glemte heller, alle For-
grunden; i kjorte lange Bieder
sæen, en engelsk Tær, som
man sandskellig blev betragte
som en Reine; for mig var
al Reinstæthed forbi, og kjorte
kun en Tær, saa der lig, som

Den nogen inde er højt sørg
Allevegne vare Pigeene beskjef
thjede i Nimm hanner med at
kinde Planterne op; frae Læn
sare man lang; og spids nose
p. Pramme stærkt lasede med
Plo, som saaledes bragtes hjem.
Acasser og Ahorn, Valdnød og
Kastanier, Nimm og Rose,
Ephen og ijndige Morkblom
ster, som vii alt have en gan
ske anden Karakter, end hjem
me. Alt dette afveglede; og
Mangfoldighed. Læns haard,
sein dindigste blaagrinne Farve,
meester Ligesaa hjem som Læn
bunden i blaat hjem me, og
saa blader Farven i hke. Til hin
se de herog ed. Jima bjerg, med
Den græe Steen titkend. frae
hede Veiled, tot i vild, phantasti
ske Former - de fjorne sull
be dethede Alpen, hvis Farve
saa mageløs dult mellem en
infern guelig blaare og en lys
saa dindig rødgrøn, hvor Læns
blev heligt af Læns - det var

70

sandelig et mageligt Slyn!
Nouffchatelles Læ er ligesaa
smukt, saa p' ter' mig rigt: at
p' aldrig har gjort en saa deilig
Kjædeten. — Der var saa man-
ge enkelte Ting, p' vilde skraet
op, men p' form saa det ikke,
p' er for tørt og man vil is
med et hushet det Ubesentlige.
Drogt, Seltetiv, Brønde, Brøley
ning: Bæde, Sælgang, Ager
sygdom med Frugttræer alleve-
ne midt: Sæde a. m. a. som
p' gjernede havde været. — Jy
er her: Kløbel den fænce.

Onsdag 25 Junij.
Lansarve.
18 Batys Dampskib til Østerr.
4½ Batys Tækt ombord.
10 Løns Ligarer.
4 Francs 10 Løns : Kløbel den fænce: Nouffchatel.
1. Francs — Fækt ombord
12 Batysen — Omribs til Lansarve.
En saa malerisk Opstæling
af alleffter Hættøker, Saldater,
Paraplyer, Engländerne, Fjdskeer

74